

หลักสูตร

ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑

Smart School Administrators in ๒๑ Century

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๓

๑. หลักการและเหตุผล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีภารกิจที่ต้องดำเนินการในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ในทุกตำแหน่งภายใต้การบริหารจัดการในสังกัด ในสถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ ๒๑ (ระหว่าง ค.ศ. ๒๐๐๑ - ๒๑๐๐) มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผล กระทบต่อองค์การ และพลเมืองโลกหลายด้านได้แก่ ความผันผวนทางเศรษฐกิจการเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลกการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว การปรวนแปรของสภาพภูมิอากาศความเสื่อมโทรมของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภัยพิบัติทางธรรมชาติของโลกมีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้นและผลกระทบ อื่นๆอีกมากมาย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๘) ทำให้องค์การทั้งภาครัฐ และเอกชนต่างได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ยืดหยุ่น และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กร จำเป็นต้องปฏิรูปตนเอง และการเปลี่ยนแปลงองค์การครั้งใหญ่เพื่อนำพาไปสู่ ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการ ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และความสมดุลเพื่อให้บริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐ และเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ๒๕๔๖) คำว่า “ผู้บริหารสถานศึกษา” ไม่ว่าจะ เป็น ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา เรียกว่า Principal หรือเรียกว่า Head of School เป็นคำที่ใช้เรียกผู้บริหาร สูงสุดของโรงเรียนของรัฐ แต่ถ้าเป็น โรงเรียนเอกชน อาจใช้คำอื่นๆ เช่น head teacher, head master หรือ head mistress สำหรับประเทศไทย ผู้บริหารโรงเรียนในปัจจุบันเรียกว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษา เมื่อก่อน เรียกว่า “ครูใหญ่” หรือ “อาจารย์ใหญ่” (ประกอบ คุปรัตน์ , ๒๕๕๒) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบ การศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผล ของสถานศึกษา นักวิชาการหลายท่าน มีความเห็นตรงกันว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่งดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้าน การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑ จึงต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการ บริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ ๒๑ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ต้องมีคุณลักษณะที่โดดเด่น มีทักษะและบทบาทใน การบริหาร การเปลี่ยนแปลงให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้ในการกำหนด ยุทธศาสตร์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติในอนาคต ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่นั้นจำเป็นต้องมีประเด็น สำคัญใน ๔ ด้านหลักได้แก่ คุณลักษณะความเป็นผู้นำยุคใหม่ ทักษะการบริหารยุคใหม่ บทบาทหน้าที่ และ คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑

ดังนั้นเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๓ เป็นผู้บริหารสถานศึกษายุคทันต่อการเปลี่ยนแปลง กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๓ จึงได้จัดทำและพัฒนาหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑ Smart School Administrators in ๒๑ Century ขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดมีความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะ ทักษะ และเพิ่มพูนสมรรถนะทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับโลกยุคใหม่ต่อไป

๒. ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๑. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
๒. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๓

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้ฝึกทักษะการบริหารการศึกษา วิเคราะห์ การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ
๒. เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้รับการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำยุคใหม่ ทักษะยุคใหม่ บทบาทหน้าที่ และ คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑
๓. เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้ศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๔. เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนา นำความรู้ และทักษะที่ได้จากการพัฒนาไปใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑ Smart School Administrators in ๒๑ Century ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๓ ประกอบด้วย ๓ ส่วน

ส่วนที่ ๑ การพัฒนาผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อเป็นผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วย

กิจกรรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น ๓ หมวด

หมวดที่ ๑ การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์

หมวดที่ ๒ ผู้นำและการสร้างผู้นำทางวิชาการ (Smart leader)

หมวดที่ ๓ ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑ SMART SCHOOL

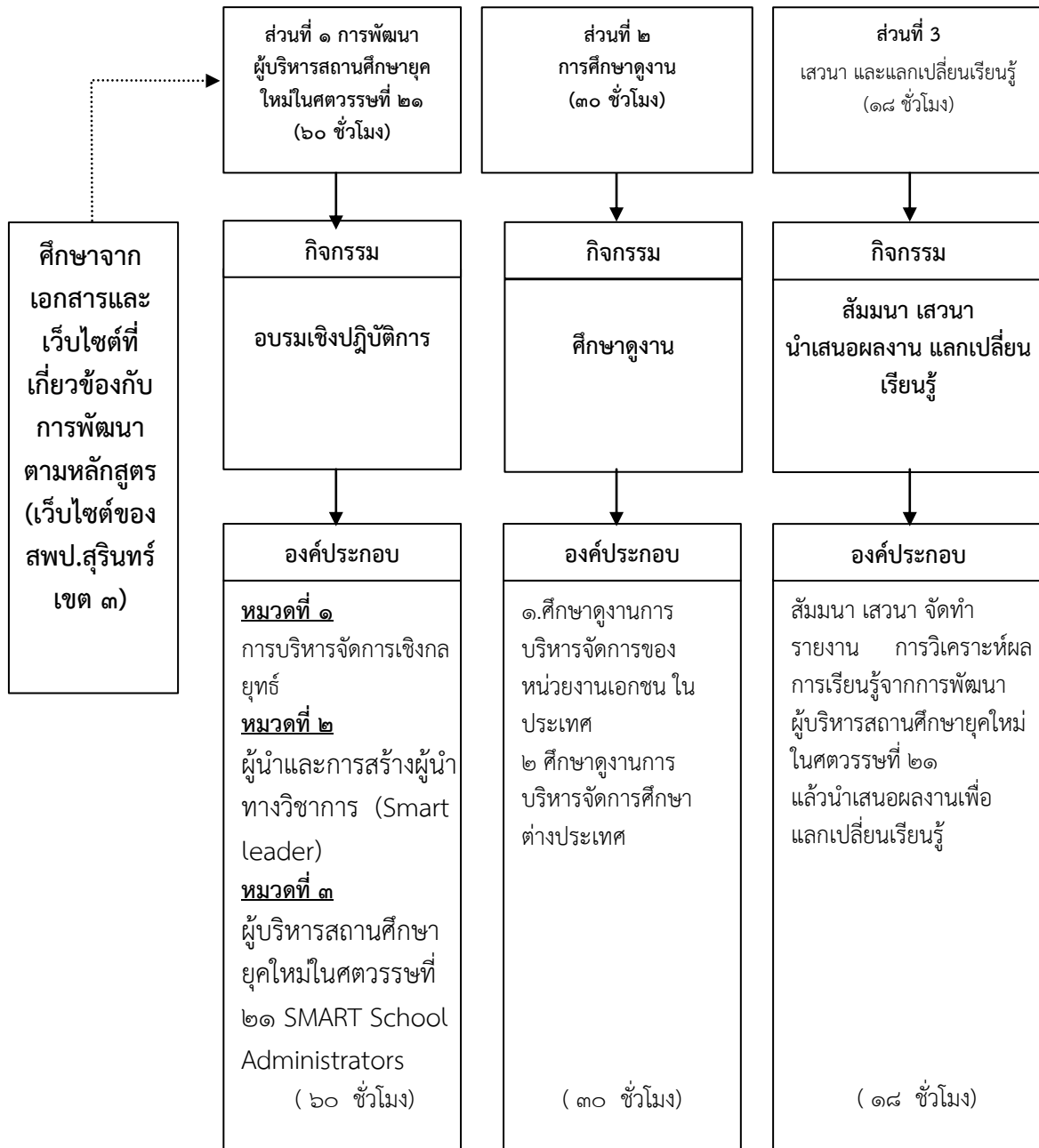
Administrators

ส่วนที่ ๒ การศึกษาดูงานเพื่อนำไปสู่การบูรณาการนำไปพัฒนาและนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ส่วนที่ ๓ การนำเสนอผลงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- กิจกรรมสัมมนา เสวนา การนำเสนอผลงาน โดยการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้จากการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาแล้วนำเสนอผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

แผนภูมิโครงสร้างหลักสูตรและการประเมินการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑
 Smart School Administrators in ๒๑ Century (๑๐๘ ชั่วโมง)

รายละเอียดหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑ “Smart School Administrators in ๒๑ Century” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๓ ส่วนที่ ๑ การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑ (๖๐ ชั่วโมง) ประกอบด้วย กิจกรรมอบรมปฏิบัติการ

หมวด	ระยะเวลา การอบรม	เนื้อหา	กิจกรรม/ชั่วโมง		รวม
			อบรม	ฝึกปฏิบัติการ	
๑. การบริหารจัดการ เชิงกลยุทธ์	วันแรกของการ อบรม (๓ เมษายน ๒๕๖๑)	การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและการวางแผนพัฒนา การศึกษา			
		- นำผลการประเมินสภาพแวดล้อม ภายในของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา มาทำการวิเคราะห์ จุดเด่น จุด ด้อย เพื่อพัฒนา	๑	๒	๓
		การประเมินสถานภาพองค์กร			
		- ฝึกปฏิบัติวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายนอก			
		- ฝึกปฏิบัติวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายใน	๑	๒	๓
		- ฝึกปฏิบัติและรายงานการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายนอก ภายใน			
	วันที่สองของ การอบรม (๔ เมษายน ๒๕๖๑)	การกำหนดวิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ เอกลักษณ์สถานศึกษา			
		- นำผลการฝึกปฏิบัติสภาพแวดล้อม ภายใน ภายนอก มาฝึกปฏิบัติกำหนด วิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ สถานศึกษา	๑	๑	๒
		การกำหนดพันธกิจ เป้าประสงค์ การ กำหนดกลยุทธ์			
		- การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์ หลัก			
- การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายตัวชี้วัด		๑	๓	๔	
	- ฝึกปฏิบัติและรายงานการกำหนดค่า เป้าหมายและกลยุทธ์				

หมวด	ระยะเวลา	เนื้อหา	กิจกรรม/ชั่วโมง		รวม
	วันที่สามของการอบรม (๙ เมษายน ๒๕๖๑)	การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การกำหนด โครงการกิจกรรม			
		- การวิเคราะห์นโยบายที่เกี่ยวข้องของ นโยบายรัฐบาล/กระทรวง /สพฐ./ จังหวัด/ นโยบาย สพป.สร.๓ & Bs (ผอ.เขตฯ)	๒	๑	๓
		- การฝึกปฏิบัติการนำนโยบายลงสู่ แผนปฏิบัติการ โครงการ กิจกรรม			
		- ทิศทางการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา			
		- วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ของ สพฐ. ปีงบประมาณ ๒๕๖๑			
		- ความสัมพันธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ระดับองค์กร กล ยุทธ์ระดับแผนงานโรงเรียน	๑	๒	๓
		- ภาพความสำเร็จของสถานศึกษา			
- แนวทางการจัดทำ โครงการ กิจกรรม ตามกลยุทธ์โรงเรียน สู่ แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน					
วันที่สี่ของการ อบรม (๑๐ เมษายน ๒๕๖๑)	ความรู้เรื่อง ว. ๒๐ ๒๑ ๒๒ และการ ประเมินวิทยฐานะครูตามเกณฑ์ใหม่ ของ กคศ.	๒	๑	๓	
	การบันทึก Log book Teacher เกี่ยวข้องกับการบริหารอย่างไร	๑	๒	๓	
๒. ผู้นำและการ สร้างผู้นำทาง วิชาการ (Smart leader)	วันที่ห้าของ การอบรม (...../...../.....)	วิสัยทัศน์การจัดการศึกษาสู่โลก อนาคต	๒	๑	๓
		ศาสตร์พระราชากับการสร้างผู้นำทาง วิชาการในส่งเสริมพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาและการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน การวัดและประเมินผล ผู้เรียน	๒	๑	๓
	วันที่หกของ การอบรม (...../...../.....)	การส่งเสริมให้ครูสร้างชุมชนแห่งการ เรียนรู้ (PLC)	๓	๓	๖

หมวด	ระยะเวลา	เนื้อหา	กิจกรรม/ชั่วโมง		รวม
	วันที่เจ็ดของ การอบรม (...../...../.....)	โรงเรียนจิตศึกษา (PBL)	๒	๑	๓
		ครูพาศิษย์พิชิตดวงดาว “คุณภาพ เกิดที่ห้องเรียน”	๑	๒	๓
๓.ผู้บริหาร สถานศึกษายุค ใหม่ในศตวรรษที่ 21 SMART SCHOOL Administrators	วันที่แปดของ การอบรม (...../...../.....)	ผู้นำในตัวฉัน “The Leader in me”	๒	๑	๒
		กฎหมาย กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์และ วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และการ บริหารการเปลี่ยนแปลงโดยยึดหลัก ธรรมาภิบาล	๒	๑	๓
	วันที่เก้าของ การอบรม (...../...../.....)	ทักษะภาษาอังกฤษสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษา	๑	๒	๓
		บุคลิกภาพสำหรับผู้บริหาร	๑	๒	๓
	วันที่สิบของ การอบรม (...../...../.....)	การถอดองค์ความรู้รูปแบบการบริหาร สถานศึกษาสู่การมีนวัตกรรมทางการ บริหารสถานศึกษา	๒	๔	๖
รวม			๒๘	๓๒	๖๐
รวมทั้งสิ้น			๖๐ ชั่วโมง		

ส่วนที่ ๒ การศึกษาดูงาน จำนวน ๓๐ ชั่วโมง

๑. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการของหน่วยงานเอกชนในประเทศ
๒. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการศึกษาต่างประเทศ

ส่วนที่ ๓ การสัมมนา เสวนา นำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (๖ ชั่วโมง) ประกอบด้วยกิจกรรม
การสัมมนา การเสวนา นำเสนอผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๕. แนวทางการพัฒนา

๑. การศึกษาด้วยตนเองจากเอกสารและแหล่งเรียนรู้
๒. การศึกษาจากวิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิ
๓. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม
๔. การปฏิบัติการจริงในสถานศึกษา
๕. การสังเคราะห์ความรู้จากกิจกรรมการพัฒนา การศึกษาดูงานและการปฏิบัติการจริงใน
สถานศึกษา
๖. การนำเสนอและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๖. กระบวนการพัฒนา

๑. ก่อนการพัฒนา

ผู้เข้ารับการพัฒนาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจาก เอกสาร สารสนเทศของสถานศึกษาที่ตนเองปฏิบัติงานจริง ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่ครอบคลุมในส่วนที่ ๑ หมวดที่ ๑- หมวดที่ ๓

๒. ระหว่างการพัฒนา

ผู้เข้ารับการพัฒนารับฟัง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งระหว่างผู้เข้ารับการพัฒนากับวิทยากรและระหว่างผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมกัน ใช้กระบวนการกลุ่มในการดำเนินกิจกรรม ฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน และกิจกรรมนำเสนอผลการดำเนินการกิจกรรม

๓. หลังการพัฒนา

ผู้ผ่านการพัฒนาเป็นผู้ที่มีความรู้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ สามารถนำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ปฏิบัติจริง โดยมีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๓

๗. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. คู่มือและเอกสารประกอบการพัฒนา
๒. แบบฝึกปฏิบัติ ใบงาน ใบความรู้
๓. สื่อ เทคโนโลยี
๔. เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง
๕. ชุดการเรียนรู้
๖. สถานที่และแหล่งเรียนรู้ในการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ

๘. วิทยากร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษสุรินทร์ เขต ๓ คัดเลือกวิทยากร และวิทยากรพี่เลี้ยงที่มีความรอบรู้ มีความสามารถ มีประสบการณ์ และประสบความสำเร็จ เป็นที่ยอมรับในเชิงวิชาการ และการบริหารงานในเรื่องที่รับผิดชอบ มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ดีในการพัฒนาและให้ถือว่าผู้เข้ารับการพัฒนามีความสำคัญที่สุด

๙. ระยะเวลาการพัฒนา จำนวน ๑๘ วัน (๑๐๘ ชั่วโมง)

ระยะที่ ๑. อบรมพัฒนา ๓ ครั้ง ๑๐ วัน	จำนวน ๖๐ ชั่วโมง
ระยะที่ ๒. ศึกษาดูงาน ๒ ครั้ง ๕ วัน	จำนวน ๓๐ ชั่วโมง
ระยะที่ ๓. นำเสนอผลงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๑ ครั้ง ๓ วัน	จำนวน ๑๘ ชั่วโมง

๑๐. การประเมินผลการพัฒนา

การประเมินผลการพัฒนาเป็นกระบวนการเพื่อ ปรับปรุง พัฒนาโดยกำหนดให้มีการประเมิน ก่อนพัฒนา ระหว่างการพัฒนา และเมื่อสิ้นสุดการพัฒนา มุ่งเน้นการประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดย หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑ Smart School Administrators in ๒๑ Century ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๓ ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการพัฒนาดังนี้

๑. มีระยะเวลาในการพัฒนาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของระยะเวลาการพัฒนาทั้งหมด
๒. จำนวนการส่งงานตามแต่ละหน่วยการเรียนรู้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวนงานทั้งหมดตามที่วิทยากรในแต่ละรายวิชากำหนด
๓. การจัดนิทรรศการและนำเสนอแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และนวัตกรรมทางการบริหารสถานศึกษาประเมินจากคุณภาพชิ้นงาน การนำเสนอผลงาน และการทำงานเป็นทีม (เป็นรายชื่อเครือข่ายการจัดการศึกษา จำนวน ๒๓ เครือข่าย) (๒๐๐ คะแนน) ประกอบด้วย
  - ๓.๑ การนำเสนอจากการเรียนรู้สภาพจริง (๕๐ คะแนน)
  - ๓.๒ การจัดนิทรรศการ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (๕๐ คะแนน)
  - ๓.๓ แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา (๕๐ คะแนน)
  - ๓.๔ การนำเสนอผลงานนวัตกรรมทางการบริหารสถานศึกษา (๕๐ คะแนน)
๓. ได้คะแนนประเมินระหว่างการพัฒนาและเมื่อสิ้นสุดการพัฒนาในแต่ละส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐

๑๑. คุณสมบัติผู้เข้ารับการพัฒนา

ผู้เข้ารับการพัฒนาตามหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑ Smart School Administrators in ๒๑ Century ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๓ นี้ คือ ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รักษาการแทนในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ทุกคน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๓

